

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 czerwca 2024 r.,
sprawy **M. W.**
w przedmiocie wyroku łącznego
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 9 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 234 /23,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku
z dnia 8 maja 2023 r., sygn. akt XIV K 71/23,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego T. Z. - Kancelaria Radcy Prawnego w G. - 1476 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), w tym 23% VAT, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

[PGW]

UZASADNIENIE

M. W. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 14 grudnia 1999 r., sygn. akt IV K 355/97, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7 marca 2001 r., sygn. akt II AKa 360/00, za następujące czyny:

- z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 167 § 1 d.k.k. w zb. z art. 158 § 2 d.k.k. w zb. z art. 165 § 2 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 60 § 1 d.k.k., popełniony w okresie od 12 września 1996 r. do 15 września 1996 r., za który wymierzono jednostkową karę 7 lat pozbawienia wolności;

- z art. 270 § 1 k.k., popełniony w dniu 5 czerwca 1997 r., za który wymierzono jednostkową karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

po czym kary te połączono, wymierzając karę łączną 7 lat pozbawienia wolności;

2. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 września 2009 r., w sprawie o sygnaturze akt IV K 192/01, (utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 czerwca 2011 r., w sprawie o sygnaturze akt II AKa 35/11) za następujące przestępstwa:

- z art. 282 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełnione w okresie od 1 września 1996 r. do 15 września 1996 r., za które wymierzono kary jednostkowe 6 lat pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny po 100 zł każda;

- z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w okresie od 2 września 1996 r. do 30 września 1996 r., za które wymierzono jednostkowe kary 3 lat pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny po 100 zł każdą;

- z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w okresie od 21 lipca 1996 r. do 31 lipca 1996 r., za które wymierzono mu jednostkowe kary 4 lat pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny po 100 zł każda;

- z art. 189 § 2 k.k., popełnione w okresie od 21 lipca 1996 r. do 31 lipca 1996 r., za które wymierzono mu jednostkową karę 3 lat pozbawienia wolności;

kary te następnie połączono, wymierzając karę łączną 9 lat pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny po 100 zł każda stawka; karę grzywny zamieniono na karę zastępczą 48 dni pozbawienia wolności, którą skazany odbył od 5 lutego 2019 r. do dnia 25 marca 2019 r.;

Na podstawie wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie o sygnaturze akt IV K 188/11 (utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie o sygnaturze akt II AKa 96/12) połączono kary pozbawienia wolności, orzeczone wobec skazanego M. W. wyrokami: Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 14 grudnia 1999 r. w sprawie o sygnaturze akt IV K 355/97, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7 marca 2001 r. w sprawie o sygnaturze akt II AKa 360/00 oraz Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 września 2009 r. w sprawie o sygnaturze akt IV K 192/01 i wymierzono w to miejsce karę łączną 10 lat pozbawienia wolności;

3. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 268/11 za następujące przestępstwa:

- z art. 258 § 3 k.k. popełnione w okresie od 26 kwietnia 2006 r. do 25 listopada 2006 r., za które wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności;
- z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., popełnione w dniu 26 kwietnia 2006 r., za które wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny po 20 złotych każda;
- z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., popełnione w dniu 18 maja 2006 r., za które wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny po 20 złotych każda;
- z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., popełnione w okresie od 13 listopada 2006 r. do 25 listopada 2006 r., za które wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny po 20 złotych każda;

kary te połączono i wymierzono karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 20 zł każda stawka; postanowieniem z dnia 7 stycznia 2013 r. zamieniono karę łączną grzywny na zastępczą karę 100 dni pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 13 września 2013 r., w sprawie o sygnaturze akt IX K 272/11, za przestępstwo z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., popełnione w dniu 16 września 2006 r., za które wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny po 10 zł każda.

Na podstawie wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 20 października 2014 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 171/14 (utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie o sygnaturze akt II AKa 434/14) połączono kary orzeczone wobec skazanego M. W. wyrokami: Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 268/11 oraz Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 13 września 2013 r., w sprawie o sygnaturze akt IX K 272/11 i wymierzono w to miejsce karę łączną 3 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 215 stawek dziennych po 20 złotych każda; postanowieniem z dnia 20 lipca 2015 r. zamieniono karę łączną grzywny na zastępczą karę 107 dni pozbawienia wolności, którą skazany odbył w dniach od 25 marca 2019 r. do dnia 10 lipca 2019 r.;

5. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 48/16, za następujące przestępstwa:

- z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od 25 października 2007 r. do 4 grudnia 2007 r. na karę 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności;

- z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od 6 marca 2008 r. do 7 marca 2008 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

kary te połączono i wymierzono karę łączną 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 12/17 połączono kary orzeczone wobec skazanego M. W. wyrokami: karę łączną orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie o sygnaturze akt IV K 188/11, karę łączną orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 20 października 2014 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 171/14, karę łączną orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 48/16 i wymierzono w to miejsce karę łączną 14 lat pozbawienia wolności, którą skazany odbył w dniach od 15 sierpnia 2010 r. do dnia 4 stycznia 2011 r., okres 7 lat tj., 2555 dni - cały okres odbywania wolności w sprawie IV K 355/97 Sądu Okręgowego w Gdańsku oraz od dnia 28 czerwca 2012 r. do dnia 5 lutego 2019 r.;

6. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 207/18 za przestępstwo z 13 § 1 k.k. w zw. z art. 55 ust. 1 i 3 ustawy z 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione w dniu 26 marca 2010 r. na karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 40 złotych każda stawka;

Wyrokiem łącznym z dnia 8 maja 2023 r., sygn. akt XIV K 71/23, Sąd Okręgowy w Gdańsku orzekł:

I. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na mocy art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.12.2011 r., art. 568a § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1i § 2 k.p.k. połączył skazanemu M. W. następujące kary pozbawienia wolności:

- kary jednostkowe 7 lat oraz 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 14 grudnia 1999 r. w sprawie o sygnaturze akt IV K 355/97,

- kary jednostkowe 6 lat, 3 lat, 4 lat i 3 lat pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 23 września 2009 r. w sprawie o sygnaturze akt IV K 192/01,

i orzekł wobec niego karę łączną 10 lat pozbawienia wolności;

II. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na mocy art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.12.2011 r., art. 568a § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1 i § 2 k.p.k. połączył skazanemu M. W. następujące kary pozbawienia wolności:

- kary jednostkowe roku, 8 miesięcy, 8 miesięcy i 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 lutego 2012 roku w sprawie o sygnaturze akt XIV K 268/11,

- karę jednostkową 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 13 września 2013 r. w sprawie o sygnaturze akt IX K 272/11,

- kary jednostkowe roku i 5 miesięcy, 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 48/16,

- karę jednostkową 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 207/18,

i orzekł wobec niego karę łączną 7 lat pozbawienia wolności;

III. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na mocy art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.12.2011 r., art. 568a § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1 i § 2 k.p.k. połączył skazanemu M. W. następujące kary grzywny:

- kary jednostkowe 100 stawek dziennych po 20 złotych każda, 100 stawek dziennych po 20 złotych każda, 100 stawek dziennych po 20 złotych każda

orzeczone wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 268/11,

- karę jednostkową 50 stawek dziennych, po 10 złotych każda, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 13 września 2013 r. w sprawie o sygnaturze akt IX K 272/11,

- karę jednostkową 100 stawek dziennych po 40 złotych każda orzeczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie o sygnaturze akt XIV K 207/18,

i orzekł wobec niego karę łączną grzywny 300 stawek dziennych po 20 złotych każda stawka;

IV. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia w wyrokach ulegających połączeniu pozostawił do odrębnego wykonania;

V. na podstawie art. 577 k.p.k. wymienił następujące okresy zaliczone na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności: cały okres odbywania kary pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt IV K 355/97 w wymiarze 7 lat, tj. 2555 dni oraz od dnia 8 sierpnia 2014 r. godz. 21:45 do 7 sierpnia 2017 r. godz. 21:45 i uznał karę łączną za odbytą i wykonaną w całości;

VI. na podstawie art. 577 k.p.k. wymienił następujące okresy zaliczone na poczet orzeczonej w punkcie II wyroku kary łącznej pozbawienia wolności: od dnia 15 sierpnia 2010 r. do dnia 4 stycznia 2011 r., od 28 czerwca 2012 r. godz. 21:45 do dnia 8 sierpnia 2014 r. godz. 21:45, od dnia 7 sierpnia 2017 r. godz. 21:45 do dnia 5 lutego 2019 r. godz. 21:45;

VII. na podstawie art. 577 k.p.k. wymienił następujące okresy zaliczone na poczet orzeczonej w punkcie III wyroku kary łącznej grzywny od dnia 25 marca 2019 r. do dnia 10 lipca 2019 r. tj. odpowiednik 215 stawek dziennych kary grzywny;

Sąd nadto orzekł o kosztach sądowych.

Apelację od opisanego wyroku wniósł obrońca skazanego i zaskarżając to orzeczenie w całości zarzucił:

„2. (...) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 4 k.k. w zw. z art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 23 czerwca 2020 r. oraz art. 4 k.k. w zw. z art. 86 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 7 czerwca 2010 r. poprzez ich niezastosowanie w stosunku do skazanego jako przepisów dla niego względniejszych, mimo że językowa norma wynikająca z art. 4 § 1 k.k. jasno wskazuje, że jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy, przy czym obowiązek stosowania przepisów względniejszych nie jest ograniczony tymże przepisem do tych obowiązujących wyłącznie w dacie popełnienia czynu w porównaniu do tych obowiązujących w dacie orzekania, lecz rozciąga się również na te przepisy (jeżeli względniejsze dla sprawy), które obowiązywały od daty popełnienia czynu do dnia orzekania (też wyrokiem łącznym), co jest aksjologicznie uzasadnione tym, że sytuacja prawna skazanego nie może zmieniać się na jego niekorzyść wobec tej raz już ustalonej jako wynikającej z obowiązujących (choćby następnie uchylonych) przepisów, gdy niemożliwość ich formalnego zastosowania przez sąd wynikała z przyczyn niezależnych od skazanego; tak jak miało to miejsce w stosunku do skazanego, gdyż za czyny popełnione w dniu 26 marca 2010 r. został skazany, z uwagi na długotrwałą nieobecność drugiego ze współoskarżonych, dopiero wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 10 czerwca 2020 r. sygn. akt XIV K 207/18; przy czym wykładnia i stosowanie przepisów przejściowych nie może prowadzić do pozbawienia podmiotu podstawowych praw wynikających z art. 4 k.k. stanowiącego o podstawowej regule prawa karnego.”

Niezależnie od powyższego zaskarżonemu wyrokowi zarzucił nadto rażąco niewspółmierność orzeczonej w punkcie II kary łącznej pozbawienia wolności na skutek nieuwzględnienia przez sąd dyrektyw dotyczących orzekania kary łącznej, jak również umniejszenie okoliczności dla skazanego pozytywnych.

Na zakończenie obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez połączenie skazanemu M. W. wszystkich kar pozbawienia wolności wydanych w stosunku do skazanego i orzeczenie wobec niego kary łącznej 15 lat pozbawienia wolności, przy zaliczeniu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności

okresów dotychczas odbytych kar pozbawienia wolności, ewentualnie - w przypadku nie podzielenia przez Sąd podniesionego zarzutu naruszenia prawa materialnego - wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec skazanego kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności za połączone kary jednostkowe orzeczone wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt XIV K 268/11, wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 13 września 2013 r. w sprawie o sygn. akt IX K 272/11, wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie o sygn. XIV K 48/16 oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z 10 czerwca 2020 r. w sprawie o sygn. akt XIV K 2207/18, przy zaliczeniu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okresów dotychczas odbytych kar pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu wywiedzionej apelacji Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 9 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 234/23, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Z rozstrzygnięciem Sądu Apelacyjnego nie zgodził się obrońca skazanego, który we wniesionej kasacji zarzucił rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia:

„1. w zakresie naruszenia prawa materialnego:

a) art. 4 k.k. w zw. z art. 85 w brzmieniu obowiązującym w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 23 czerwca 2020 r. poprzez ich niezastosowanie w stosunku do skazanego jako przepisów dla niego względniejszych, skutkującym utrzymaniem w mocy wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku, którym orzeczono względem skazanego kary łączne w punkcie I wyroku 10 lat pozbawienia wolności oraz w punkcie II wyroku 7 lat pozbawienia wolności podczas, gdy zastosowanie ustawy w wyżej wskazanym brzmieniu skutkować mogło orzeczeniem kary łącznej maksymalnie w wymiarze 15 lat pozbawienia wolności, a tym samym skazany musiałby odbyć maksymalnie karę 1 rok pozbawienia wolności,

b) art. 53 k.k. poprzez uznanie, że pozytywne aspekty zachowania skazanego, w szczególności, iż podczas ostatniego procesu przebywał na wolności nie wchodząc w konflikt z prawem oraz prowadząc normalne, zwykłe życie, zamieszkując z

konkubiną, angażując się w wychowanie wnuka, przedstawiając mu pozytywne wzorce społeczne, wynikają w głównej mierze ze stanu zdrowia skazanego, a nie własnych refleksji dotyczących zachowań z przeszłości oraz pozytywnego efektu resocjalizacji,

c) art. 85a k.k. poprzez uznanie, że wymierzona skazanemu w punkcie II wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsk kara 7 lat pozbawienia wolności w sposób właściwy uwzględnia sądowe dyrektywy jej wymiaru i brak jest podstaw do jej obniżania, podczas gdy Sąd II instancji nie rozważył kompleksowo dyrektyw wymiaru kary łącznej;

2. w zakresie prawa procesowego:

a) naruszenie art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. polegające na nieuwzględnieniu okoliczności przemawiających na korzyść skazanego oraz na niemieszczącej się w regule swobodnej oceny dowodów jednostronnej ocenie materiału dowodowego przejawiającej się dowolnym przyjęciem, że pozytywne zmiany w zachowaniu i ocenach swojego zachowania przez skazanego M. W. wynikają z pogarszającego się stanu zdrowia, nie zaś autentycznych refleksji,

b) brak spójności między treścią punktu II wyroku, a jego uzasadnieniem w zakresie przyznanej kwoty kosztów obrony z urzędu udzielonej skazanemu.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Odpowiadając pisemnie na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Postępowanie sądowe w niniejszej sprawie nie jest obarczone żadnymi uchybieniami z art. 439 k.p.k., jak również innymi, które należałoby zakwalifikować jako rażące naruszenie prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego

kasacją wyroku. Wzruszenie prawomocnego orzeczenia w drodze kasacji, na co niejednokrotnie zwracał już uwagę Sąd Najwyższy, możliwe jest jedynie w wypadku stwierdzenia rażącego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Tylko spełnienie łącznie tych dwóch przesłanek, tj. naruszenia prawa, które musi mieć charakter „rażący” oraz jego „istotnego wpływu na treść orzeczenia” może skutecznie prowadzić do uchylenia prawomocnego wyroku.

Odnosząc się do stawianych przez obrońcę skazanego zarzutów stwierdzić należy, iż są one *de facto* powtórzeniem zarzutów podniesionych w apelacji, a uzupełnionych jedynie o zarzut obrazy przepisów prawa procesowego, tj. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. (pkt 2a kasacji) oraz braku spójności pomiędzy kwotą kosztów obrony z urzędu, orzeczoną w wyroku, a opisaną w uzasadnieniu (pkt 2b kasacji).

Nie sposób skutecznie stawiać zarzutu obrazy art. 7 k.p.k., w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy nie dokonywał samodzielnych ustaleń faktycznych, nie oceniał także na nowo zgromadzonego materiału dowodowego, a zatem nie mógł w sprawie obrazić wskazanego przepisu. Sąd odwoławczy podkreślił, iż nie znalazł żadnych podstaw do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny dowodów, jak i poczynionych w oparciu o nią ustaleń – po opuszczeniu ZK w 2019 r. skazany zachowywał się poprawnie, nie wszedł kolejny raz w konflikt z prawem, jednak wobec skazanego orzeczono 6 wyroków skazujących za czyny popełnione w ciągu 14 lat, przy czym 3 z nich obejmowały więcej niż jeden czyn zabroniony, co świadczy o tym, iż nie jest on sprawcą incydentalnym, a osobą która nader często naruszała prawa; prognoza z opinii z Zakładu Karnego z 2017 r. co do jego funkcjonowania w zakładzie karnym typu półotwartego była umiarkowana, a na chwilę obecną skazany jest osobą schorowaną z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności, co w istocie wpływa na jego aktualną postawę życiową.

Z kolei przepis art. 4 k.p.k. statuuje ogólną regułę postępowania nakazującą sądowi orzekającemu dochować wymogu obiektywizmu i nie może stanowić samodzielnej podstawy zaskarżenia. Dla skutecznego podniesienia zarzutu obrazy art. 4 k.p.k. nie wystarczy ogólne stwierdzenie o braku obiektywizmu sądu, opierające się

wyłącznie na subiektywnym odczuciu strony postępowania karnego, w szczególności wynikającym z odmiennej od dokonanej przez sąd oceny materiału dowodowego. O braku obiektywizmu sądu można natomiast mówić wówczas, gdy poprzez naruszenie określonych norm nakazujących lub zakazujących działa on na niekorzyść określonej strony postępowania lub w sposób wyraźny faworyzuje jedną ze stron, co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca.

Zgodzić należy się ze stanowiskiem obrońcy o rozbieżności w wysokości kwoty kosztów za obronę z urzędu pomiędzy treścią pkt II wyroku a jego uzasadnieniem, jednak, uchybienie to nie ma charakteru kasatoryjnego (zob. art. 447 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.). Orzeczona wyrokiem Sądu Apelacyjnego kwota 295,20 zł tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu udzielonej przez obrońcę skazanemu w postępowaniu odwoławczym odpowiada jego wnioskowi z rozprawy odwoławczej z dnia 9 listopada 2023 r. (k – 134). Obrońca wniósł wówczas o zasądzenie kosztów zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego wraz z podatkiem VAT, co Sąd odwoławczy uczynił – stawki minimalne za obronę w sprawach o wydanie wyroku łącznego wynoszą 240 zł (§ 11 ust 5 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawach opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2023, poz. 1964). Wskazana zaś w uzasadnieniu kwota 1476 zł, odpowiada wysokości stawki minimalnej w procesie karnym za obronę przez sądem okręgowym jako pierwszą instancją (...) oraz przed sądem apelacyjnym wg § 11 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawach opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2023, poz. 1964). Z treści kasacji wynika, iż nie o taką kwotę wnioskował obrońca na rozprawie odwoławczej, skoro w jego ocenie zasądzenie 1476 zł tytułem kosztów obrony z urzędu byłoby „przejawem urealnienia tychże kosztów (wobec całkowitej bezczynności ustawodawcy w tym zakresie od szeregu lat) oraz docenienia roli i pracy obrońcy z urzędu.”

Niezasadny jest także zarzut z pkt 1 kasacji. Rację ma Sąd Apelacyjny w Gdańsku wskazując, że Sąd Okręgowy, iż w sprawie zaktualizowała się potrzeba zastosowania przepisu z art. 4 § 1 k.k. Wniosek ten, jak wskazał Sąd Odwoławczy, wynika w szczególności z faktu, że w czasie orzekania wyroku

łącznego obowiązywała inna ustawa, niż w czasie popełnienia jednostkowych czynów objętych wyrokami jednostkowymi - wszystkie przestępstwa przypisane skazanemu zostały popełnione przed datą 24 czerwca 2020 r., a więc przed wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorstwom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19, które między innymi kształtują aktualny stan prawny określony przepisami rozdziału IX Kodeksu karnego. Sąd zaznaczył, że prawidłowe zastosowanie art. 4 § 1 k.k. w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, sprowadza się do rozważenia "względności" ustaw przy porównaniu stanu normatywnego z daty orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego oraz stanu normatywnego z czasu popełnienia każdego z przestępstw wchodzących w skład zbiegu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2015 r., IV KK 224/14). Sąd słusznie stwierdził, że przy badaniu względności ustaw należało zastosować przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w ich brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2011 r., z uwagi na treść art. 82 k.k. W tym zakresie wskazał na postanowienie z dnia 16 grudnia 2014 r., którym na poczet kary 7 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 21 grudnia 2011 r., w sprawie IV K 188/11, zaliczono skazanemu całą karę 7 lat pozbawienia wolności, pomimo jego warunkowego przedterminowego zwolnienia, a nie okres faktycznie wykonanej kary. Tymczasem od dnia 1 stycznia 2012 r. do chwili obecnej, zgodnie z art. 82 § 2 k.k. na poczet kary zalicza się jedynie okres kary faktycznie odbytej. Należy również zgodzić się ze stwierdzeniem Sądu, iż brak było podstawy prawnej do zastosowania wobec skazanego przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. od dnia 23 czerwca 2020 r. (ustawa z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw Dz.U. z 2015.396 z dnia 20.03.2015 r.). W obowiązującym wówczas stanie prawnym na mocy art. 85 § 2 k.k. wyrokami łącznymi mogły zostać objęte wyłącznie kary podlegające wykonaniu (aktualnie wykonywane lub które skazany będzie wykonywał). Zatem nie mogły podlegać łączeniu kary, których wykonanie zostało w całości zakończone (m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2022 r., I KK 29/22).

Nieporozumieniem jest stawianie zarzutów naruszenia art. 53 k.k. i art. 85a k.k. Przepisy te nie zawierają bowiem unormowania stanowczego, zaś zawarte w nich dyrektywy i przesłanki podlegają ocenie w ramach swobodnego uznania sędziowskiego. Sprawia to, że podważanie ocen dokonanych w tej sferze możliwe jest jedynie w ramach niedopuszczalnego w kasacji zarzutu rażącej niewspółmierności kary (art. 438 pkt 4 k.p.k.), nie zaś obrazy prawa materialnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 8 listopada 2016 r., III KK 191/16; z dnia 13 lutego 2017 r., III KK 371/16; z dnia 30 maja 2017 r., II KK 155/17),

Powtórzenie w kasacji zarzutów apelacyjnych, jak to ma miejsce w zakresie punktu 1 kasacji, okazałoby się zabiegiem skutecznym gdyby Sąd uznając zarzuty apelacji za zasadne lub niezasadne, nie wyjaśnił swojego stanowiska, ewentualnie przedstawiona argumentacja zawierałaby braki, a taka sytuacja nie ma miejsca w rozpoznawanej sprawie. Stanowisko zaś obrońcy w tym zakresie, nie wpływa w żadnej mierze na dokonaną w postępowaniu apelacyjnym ocenę zaskarżonego rozstrzygnięcia, którą należy uznać za prawidłową i wyczerpującą oraz czyniącą zadość obowiązującej procedurze karnej. Jednocześnie przypomnieć należy, że kasacja, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, skierowana jest przeciwko orzeczeniu Sądu odwoławczego, a postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, którego celem jest powtórna kontrola odwoławcza, dlatego też w toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, orzekł jak na wstępie.

[PGW]

[ms]